

Van Bijsterveldt-Vliegenthart

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Wij stemmen vanavond over de moties.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 14 februari 2008 over **de Raad voor Concurrentievermogen**.

De **voorzitter**: Ik deel mee dat de staatssecretaris van Economische Zaken de minister van Economische Zaken vervangt.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Voorzitter. Tijdens de Raad voor het concurrentievermogen ligt een voorstel op tafel om, kortgezegd, de vergunningplicht voor de export van wapens en wapencomponenten binnen de Europese Unie af te schaffen. Wapens en onderdelen kunnen dan vanuit Nederland, zonder vergunning, aan andere Europese krijgsmachten en de Defensie-gerelateerde industrie verkocht worden. De Europese lidstaten gaan echter alle op hun eigen wijze om met de gedragscode wapenuitvoer. België en Frankrijk hebben bijvoorbeeld recent nog wapens geleverd aan Tsjaad, terwijl overduidelijk is dat dat land in een grote crisis verkeert en in een spanningsgebied ligt. Naar mijn inschatting zou Nederland onder deze omstandigheid zeker geen vergunning afgeven. Door nu de richtlijnen te versoepelen, kunnen Nederlandse wapens dus ook doorverkocht worden en geëxporteerd naar bestemmingen waar de Nederlandse regering nooit groen licht aan zou geven. Het gaat mij hier nadrukkelijk dus niet om doorvoer, maar om doorverkoop. Dat was een misverstand tijdens het debat met de minister. Ik wil rood licht van dit kabinet zien voor deze versoepeling, in ieder geval nu. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van oordeel dat het uiterst onwenselijk is wanneer wapens en/of wapenonderdelen van Nederlandse makelij zonder Nederlandse zeggenschap via andere Europese lidstaten kunnen worden doorverkocht en geëxporteerd naar onwenselijke bestemmingen;

overwegende dat er in de Europese lidstaten geen uniformiteit bestaat over de interpretatie van de gedragscode wapenuitvoer;

verzoekt de regering om zich tijdens de Raad voor Concurrentievermogen van 26 februari aanstaande vooralsnog uit te spreken tegen de voorgestelde versoepeling van het vergunningstelsel voor defensiematerieel (22112, nr. 606; fiche 3);

verzoekt de regering voorts, de Kamer volledig te informeren over de consequenties van de voorgestelde versoepeling,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Van Velzen. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 175 (21501-30).

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Ik hoop dat deze motie vandaag nog in stemming kan worden gebracht.

Mevrouw **Besselink** (PvdA): Voorzitter. Wij willen de staatssecretaris verzoeken om meer duidelijkheid te geven. Het fiche is zelf heel onduidelijk. Gisteren kwam tijdens het debat over de Raad voor Concurrentievermogen naar voren dat de regering toch wil voorstemmen, ondanks alle overwegingen van de regering zelf. Die overwegingen zijn voor ons juist reden om pas op de plaats te maken en nu tegen te stemmen. Wij roepen de staatssecretaris daarom op om ervoor te zorgen dat wij die volledige informatie krijgen. In dit soort situaties moet je niet op basis van een heleboel vaagheden toch maar iets doen, zonder dat je de implicaties overziet. Wij willen graag volledige informatie, alvorens wij verder kunnen en ons akkoord hieraan kunnen geven als land.

De heer **Jan Jacob van Dijk** (CDA): Ik laat het even op mij inwerken. Volgens mij zegt u twee dingen. U wil nu al tegenstemmen. Tegelijkertijd wilt u meer informatie. Wat wilt u nu? Meer informatie en pas daarna definitief beslissen of nu al tegenstemmen?

Mevrouw **Besselink** (PvdA): Wij zijn niet per definitie tegen de harmonisatie van de interne markt. Op dit specifieke beleidsterrein van de wapenexport, moet je wel donders zeker weten dat het niet de verkeerde consequenties heeft. Daar willen wij helderheid over hebben. Er bestaat veel onduidelijkheid over het fiche. Kijk maar naar alle overwegingen van de regering en alle vragen die de regering er zelf bij stelt. Wij vinden dat je dan niet moet zeggen dat wij hierin mee gaan, zoals gisteren helder naar voren kwam tijdens het debat over de Raad voor Concurrentievermogen. Wij zeggen dat je er juist op dit onderwerp voor moet zorgen dat je zeker weet dat het geen consequenties heeft die je niet wilt hebben. Pas dan kun je een afweging maken. Ik zeg volgens mij twee dingen die helemaal niet met elkaar in tegenspraak zijn. Eerst willen wij de informatie om goed te kunnen bepalen waar wij nu eigenlijk over beslissen. Die informatie vinden wij nu tekort schieten en dus zeggen wij dat je daar niet voor moet zijn.

De heer **Jan Jacob van Dijk** (CDA): U weet net zo goed als ik dat wij op dit moment nog helemaal aan het begin van het proces zitten. De vragen en overwegingen van de regering wil zij in het onderhandelingsproces meenemen. Er is helemaal geen besluitvorming aan de orde in de komende dagen. Het gaat er veel meer om op welke manier je die onderhandelingen in moet gaan.

De **voorzitter**: En uw vraag is?

De heer **Jan Jacob van Dijk** (CDA): Mag ik uw oproep zien als een ondersteuning van hetgeen de regering op

De heer Heemskerk, staatssecretaris van Economische Zaken
© M. Sablerolle – Gouda

dit moment wil gaan doen, namelijk helderheid krijgen over deze zaken en daarop later terugkomen?

Mevrouw **Besselink** (PvdA): Ik wil die helderheid graag hebben voordat wij überhaupt in een situatie komen dat wij al een pad zijn opgegaan waar wij helemaal niet op willen.

De **voorzitter**: Dat is een helder antwoord.

De heer **Aptroot** (VVD): Ik begrijp het niet. Volgens mij heeft mevrouw Besselink op dit punt helemaal geen vragen gesteld tijdens het overleg. Hoe kan zij nu zeggen dat zij niet voldoende informatie heeft? Zij was niet geïnteresseerd in het onderwerp. Loopt zij nu hijgerig achter de SP aan?

Mevrouw **Besselink** (PvdA): Nee hoor, gelukkig niet. Deze lijn is al duidelijk ingezet door de heer Van Dam. Wij hebben daar gisteren in de commissie al discussie over gehad. Het is gisteren niet aan de orde gekomen, omdat de heer Van Dam helaas afwezig is. Gelukkig is het VAO aangevraagd en kunnen wij er toch nog op ingaan.

De **voorzitter**: En dat mag. Het is niet fraai, maar ik kan het ook niet verbieden.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

□

Staatssecretaris **Heemskerk**: Voorzitter. Ik dank de Kamer voor haar inbreng. Laat ik heel duidelijk zijn: je kunt het een pas op de plaats noemen. In ieder geval is het helder dat de commissie voorstellen gaat presenteren. Daarop volgt nog een heel traject; ook wij plaatsen daarbij kritische kanttekeningen; tevens hebben wij heel veel aanvullende vragen. Dit past vooral bij een verdere vereenvoudiging en betere regelgeving. Het is in het geheel geen versoepeling van het vergunningstelsel voor defensiematerieel, zoals mevrouw Van Velzen aangeeft. Het staat ook nog eens duidelijk in het impact assessment: een vrije markt voor militaire goederen is

een brug te ver. Dat moet ook de SP als muziek in de oren klinken. Dit is ook het standpunt van dit kabinet. Er is dus geen sprake van versoepeling van het vergunningstelsel; er is sprake van een verdere harmonisatie. In dit licht dien ik de motie te ontraden.

In de motie staat: verzoekt de regering, zich uit te spreken tegen de voorgesteld versoepeling. Ik heb zojuist aangegeven dat dit niet aan de orde is. Verder staat in de motie: verzoekt de regering, de Kamer voorts te informeren over de consequenties. Natuurlijk zullen wij de Kamer daarover informeren.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Ik heb de indruk dat de staatssecretaris blijft hangen op het woord "versoepeling". Ik wil dat wel veranderen in "harmonisatie". Ik heb bezwaar tegen het onderhavige voorstel. Wij vragen de staatssecretaris om ook zijn kritiek en vragen in de Raad aan de orde te stellen en vooralsnog geen groen licht te geven. Volgens mij zitten wij dichter bij elkaar dan de staatssecretaris denkt.

Staatssecretaris **Heemskerk**: Inderdaad zitten wij behoorlijk dicht bij elkaar.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Verder vraagt de motie om de Kamer nader te informeren over de consequenties van dat wat voorligt. Volgens mij hoeft de staatssecretaris de motie helemaal niet te ontraden.

Staatssecretaris **Heemskerk**: U kunt de motie intrekken, als ook ik allerlei vragen heb en de Kamer daarover vervolgens informeer. Bovendien is er nog geen besluitvorming aan de orde. De motie is dus volkomen overbodig. Om die reden kan die ontraden worden.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Er lijkt sprake te zijn van enige willekeur bij wat volkomen overbodig is en wat een ondersteuning is van uw mening. Als ik u goed beluister, is dat wat in de motie staat precies wat u van plan bent. Als daar licht tussen zit, moet ik de motie zeker in stemming laten brengen.

Staatssecretaris **Heemskerk**: De commissie presenteert een voorstel. Daarna is er een traject waarin bij kritische kanttekeningen plaats. Ik zeg niet bij voorbaat dat ik tegen ben. Je zit dan ook niet meer aan tafel om goed te onderhandelen. Zoals gezegd, gaan wij nog een heel traject in en wij zullen u uitgebreid informeren over mogelijke consequenties. Ik ontraad deze motie, omdat daarin staat dat er sprake is van een versoepeling, waartegen wij ons zouden moeten verzetten.

De heer **Jan Jacob van Dijk** (CDA): Het klopt toch dat de komende week over deze richtlijn helemaal geen besluit genomen kan worden, omdat het alleen maar gepresenteerd wordt in de Raad?

Staatssecretaris **Heemskerk**: Dat klopt. Formeel is er nog geen besluit aan de orde.

De heer **Jan Jacob van Dijk** (CDA): Daarmee is deze motie sowieso ontijdig.

Staatssecretaris **Heemskerk**: Iedereen kan allerlei redenen hebben om voor of tegen te zijn. "Ontijdig" is ook een reden.

Heemskerk

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Wij stemmen vanavond over de ingediende motie.

Aan de orde is het **speddebat** over de **1040 uren-norm**.

De heer **Jasper van Dijk** (SP): Voorzitter. Dinsdag is de 1040 urennorm door de middelbare scholen unaniem verworpen. Gisteren pleitte ook de commissie Onderwijsvernieuwingen voor een nieuwe urennorm. Het draagvlak voor het beleid van de staatssecretaris is tot het nulpunt gedaald. Er zijn nu vijf rode kaarten uitgedeeld aan staatssecretaris Van Bijsterveldt: door de leerlingen, de Onderwijsbond, de scholen, de commissie Onderwijsvernieuwingen en niet te vergeten door de SP. Waarom denkt de staatssecretaris dat zij het beter weet? Voer geen beleid uit waarvoor geen draagvlak bestaat! Is dat niet precies wat wij gisteren hebben geleerd van de commissie-Dijsselbloem? Dat heet een tunnelvisie. Iedereen is inmiddels dus tegen de 1040 urennorm, behalve de staatssecretaris en het CDA. Zelfs van de andere coalitiepartijen is het onzeker of zij deze norm nog steunen. Als ik de artikelen goed heb gelezen, staan de PvdA en ChristenUnie op het punt om te draaien. Zij staan nog achter de staatssecretaris omdat zij haar niet willen laten vallen.

De belangrijkste conclusie van de commissie was, dat politiek draagvlak belangrijker wordt gevonden dan draagvlak in het onderwijs. Deze les is volledig van toepassing op dit debat over de 1040 urennorm. De keuze die voorligt is: inbinden of vastbijten. Als de staatssecretaris vandaag erkent dat de norm niet werkt, kunnen wij vandaag beginnen te werken aan de kwaliteit van het onderwijs. Als zij zich vastbijt in de 1040 urennorm, staat zij daarin toch echt alleen. De keuze is aan de staatssecretaris en aan de coalitiepartijen. Zij krijgen vandaag een enorme kans om de show te stelen. Zij zijn dan de eersten die werk maken van de bevindingen van de commissie-Dijsselbloem. Zij maken duidelijk het te hebben begrepen en het anders te willen gaan doen.

Ik stel voor, een onafhankelijk onderzoek naar een haalbare urennorm te laten instellen en daarbij te kijken naar kwaliteit en bekostiging. Ik stel voor dat geen boetes worden uitgedeeld totdat zo'n norm er is. Indien nodig zal ik hierover in tweede termijn een motie indienen. Ten aanzien van de onderwijstijd doe ik de suggestie om onderscheid te maken tussen leertijd en onderwijstijd. Leertijd is les van een bevoegde docent. Onderwijstijd is breder. Er kunnen ook andere zaken, zoals de maatschappelijke stage, onder vallen. Zolang dit niet helder is, blijven de ophokuren bestaan. De commissie-Dijsselbloem zegt: "Kom tot een heldere definitie van leertijd, gevuld door bevoegde docenten."

Nog nooit heeft de politiek zo'n mooie kans gekregen om te laten zien dat zij luistert, bereid is over de eigen schaduw heen te springen en op te komen voor de kwaliteit van het onderwijs. Ik ga ervan uit de regering dit met mij eens is en een verstandig besluit zal nemen.

De heer **Slob** (ChristenUnie): Ik meen dat de heer Van

Dijk probeert de show te stelen. Hij zei iets in de trant van dat wij een draai zouden gaan maken. Ik weet niet waarover hij het heeft. Misschien dat hij mij kan helpen. Het is mij niet duidelijk waarop hij doelt.

De heer **Jasper van Dijk** (SP): De ChristenUnie en de Partij van de Arbeid hebben in alle debatten over dit onderwerp steeds gezegd dat zij de 1040 urennorm niet steunen, maar dat zij de staatssecretaris steunen die hem uitvoert, omdat zij het beleid niet willen veranderen. De ChristenUnie heeft de 1040 urennorm, inclusief de ophokplicht, nooit gesteund. Zij zegt steeds dat het nu eenmaal beleid is en dat zij achter de staatssecretaris staan. Daardoor is deze onhoudbare situatie ontstaan. De ChristenUnie zou nu eens moeten tonen, vatbaar te zijn voor voortschrijdend inzicht door het onderwijsveld te helpen in plaats van gezichtsverlies van de staatssecretaris te willen voorkomen.

De heer **Slob** (ChristenUnie): Het zou goed zijn als de heer Van Dijk de verslagen van alle commissievergaderingen en plenaire debatten die over dit onderwerp hebben plaatsgevonden, zou nalezen. Het klopt dat wij destijds geen voorstander waren van het amendement voor de 1040 urennorm. Ik heb aan de staatssecretaris gevraagd of ik de afspraak die zij met de VO-raad heeft gemaakt om een aantal andere zaken onder de urennorm te laten vallen, mag uitleggen als het ontstaan van een zekere bandbreedte. Ik heb de staatssecretaris gevraagd het onderzoek te laten verrichten en de VO-raad te betrekken bij het plan van aanpak. Kortom, wij hebben al heel wat ruimte gecreëerd. Daar komt bij dat wij ook met de staatssecretaris hebben besproken dat zij dit jaar heel coulant zal zijn met de terugvorderingen, net zoals zij dat afgelopen jaar is geweest. De heer van Dijk kan niet volhouden dat wat betreft de norm van 1040 uur, zoals die destijds bij amendement in de wet is gekomen en nog steeds rechtsgeldig is, nu sprake is van een gelijke situatie. Daar is absoluut geen sprake van.

De heer **Jasper van Dijk** (SP): De heer Slob zegt het goed. De wet is rechtsgeldig. In de wet staat de 1040 urennorm. Het enige wat de staatssecretaris heeft toegezegd, is dat zij eind 2009, dus over twee jaar, met een evaluatie komt, niet met een onafhankelijk onderzoek, maar met een evaluatie van een slechte wet. Ik vraag de heer Slob, mijn motie straks mee te tekenen. Ik vraag daarin om een onafhankelijk onderzoek. Pas als dat heeft plaatsgevonden, kunnen wij toe werken naar een goed onderwijsbeleid, waarbij wordt gekeken naar de inhoud en niet naar het getal.

De heer **Bosma** (PVV): Voorzitter. De heer Van Dijk spreekt van vijf rode kaarten van de commissie Onderwijsvernieuwingen, maar de commissie spreekt zich niet uit voor of tegen de 1040 urennorm. Dat heeft wel op de voorpagina van de Volkskrant gestaan, maar ik nodig de heer Van Dijk uit, het rapport op dat punt goed te lezen. Daarin wordt gepleit voor een norm, maar niet voor of tegen de 1040 urennorm. Dat is dus een rode kaart minder; dit ter rectificatie.

De **voorzitter**: Wij hebben in het vorige VAO, maar ook zojuist afgesproken dat het vandaag niet over het rapport gaat...